

ճագ պու հալի պիւսիւք պիր խէթա տէյիլ տիր. զիրա նիհայէթ պիր ինսան ալը. եսանըւմազ՝ պիր Ալլահ տէմիշէր. Հապուքըի, Բրիստոս, Պետրոս խիթապէն, «Մէնին նամընա գուրաճաղըմ Բիլիսէ՛ ճիհանըն նիհանէթինէ՛ գատար տանանըպ, տուրաճագ ալը» աշտիկինտէ, ապա եանըւմաթը. չիւնքի վատինտէ տուրմագտա տըր. Պին տուգուգ երւզ սէնէ տիր Բիլիսէմիզ մէյտանտա տուրուեթ. Պետրոս՝ պին տագուգ երւզ սէնէ տիր եաշաւոր. Իշթէ կէօղիւմիւզին էօնիւնաէ Պետրոսուն վէքիլի օւլան օն իւչիւնճիւ. Լէօն Բաբանըն գարշըսընտա էն պիւսիւք հիւքմտարլար՝ մուհապպէթ կէօսթէրէրէք, քէնտի նէգտինէ գատար կիտիպ, վէֆաթընտան տահա աղէվէլէ նէգտինտէ քէմալը հիւրմէթ իպրաղ իյլէտիւրէր, վէ օ աղիզ ճան՝ ըուշը քաքիւնի շէննապը Հապուգ թէսլիւմ իյլէտիկինտէ, քէնտիսինէ տուրլիւ լիսայէթէր իյլէտիւրէր. վէֆաթըլա տա եէրի պօշ գալմատը. քէնտիսի իլէ պէրապէր Բաբալըգ մահվ օլմատը, եէրինէ օնընը Պիոս հաղբէթէրիւնին կէշտիկի ճիհաննա մալլոււմ, վէհապըլաւընը նիհանէթինէ գատար Պետրոս եաշալաճագ ալը. օնու՛ն մահվը միւմքին տէյիլ տիր.:

Բրիստոսուն սէօղիւ իւղըն, տաճար՝ պին սէքիզ երւզ պու գատար սէնէլէրտէն պէրի մահվ օլմուշ, եաբըլմատը, վէ եաբըլմատը, վէ տիկէր թարաֆտան Բէնտի Բիլիսէսի քի, եինէ վատը իւղըն, պին տագուգ երւզ սէնէլէրտէն պէրի եաշալըպ երգըլմայօր վէ երգըլմատը:

Հաղբէթի Իսանըն սէօղիւ իւղըն, եաբըլը օն տագուգ աբըլարտան պէրի, պիւրի՝ երգըլպ եաբըլմայան վէ տիկէրի՝ եաբըլպ երգըլմայան պու իքի կէօրտիւկիւմիւզ պինալար պիլէ, Բրիստոսուն պիր գուսաթէթի ֆէվգէլատէյի հայիզ օլտուղընը կիւնտէն կիւնէ շահատէթ իթմէքտէ տիլէր. իթիսթիանըգտա թիւրէյն իսանիւմիւզ նէ՛ տէրլէր իսէ տէսինէր, Հաղբէթի Իսանըն գուրտուղը օ պինասը պալէթա պօղոււմազ. Բիլիսէնին տիւշուշըրի ալը երգումաղլար. Անըն ճէմիլիսէթին պու կիւնէ գատար մահվ իսէմիլիսէթի կիւնէ, պուտան պէօյլէ տէ մահվ իսէմիլիսէթէրէր տիր.:

«Դուռնը դժոխոց զնա մի՛ յաղթահարեցին»:

Յ. Էնթուրճիեան
Ասիթանէ, 1 Օգոստոս 1903

Ս. ՅԱԿՈԲ ԽԱՍԹԱՍԱՆԷՍԻ

Պիր արալըգ վաղէթալարտա բէք չօղմէվղուի պահա օլան Ս. Յակոբ խայրաթիւսինէսի հազգընտա պիր զէմանտան պէրի ճէման պիւսպիւթիւն սիւքիւթ իտիւմէքտէ տիր. Պու սիւքիւթ խայրաթիւսինէսին տախիլի անվալի հազգընտա օլտուղը հալտէ, պու անվալին մէմուռնիսէթպախա տուրէթտէ օլմաթընա տէլիլ ատտ օլուհաբազ, հիւսնի թէլազգը օլուհաբազ կէրէք տիր.:

Յիւլմազը կէշիւլէրտէ Ս. Յակոբ խասթախանէսինտէքի պիւսարէկեանըն եէմէքլէրի, տուրէթի թէտալիլէրի վէ սաիրէ հազգընտա իշիտիլէն չիքեանէթէրտէն սօնրա, պու չիքեանէթէրին թէքարլանմամասը՝ մէգքիւր անվալին քէսպի սալահ իթմիլ օլտուղընա տէլալէթ իթմէքտէ տիր. Չաթէն արաւըրա, խայրաթիւսինէսիօղմէ պարընանլարտան իծրա իյլէտիկիսիւզ թահազըլաթտան թէտալիսէ, թէսայիւլէն վէ սաիր մուսալէլաթմա տախիլի անվալին մէմուռնիսէթպախա օլտուղը անլալըմագտա տիր.:

Պուտուիլլէ խասթախանէմիլտէ ֆէտաքարանէ չալըլան Բոյր Երանուհի իլէ տիկէր ընթիւլէի միւհմէթէմիսինին՝ կիճէ կիւնտիւզ խասթախանըն, ինթիւսարալըն վէ սաիրլէրին քեաթֆէյի ինթիւսանաթընա, պիր վալիտէ, պիր հէմիլի մահալընտա, էլնալը գարըլարընտաքիլէր

քէնտիլէրին էօղ ագրապա վէ թէալլիւգաթը տըրլար կիպի ճանսիքընտէն չալըլալարը, իլաճարընը վազթ ու զէմանըլա վէրիւմէսինէ, ըլիլիլէն թաալարըն նէֆաթիլինէ, եաթագլարըն, չարաֆլարըն, կիլիլէն չամալըլարըն թէմիլլիկիլինէ վէ հէր թարաֆըն՝ հէր զէման սիլիւնիպ թէմիլլէ թուլմաթընա տիգգաթ վէ նէգարէթ իթմէլէրի՝ ալաղըմըլ մալիւմաթ ճիւլէլմա մայրապետլէր հազգընտա մուհիպի թէֆաթիլի օլտուղու գատար՝ խասթախանէնին հիւսնի անվալին տէ իրալէ իթմէթիլլէ, չալիսանը թագտիր վէ մէմուռնիսէթ տիր.:

խասթախանէլէրտէ գատըն սընթընտան չալըլանլար պուլուռնուլմար՝ հէր հալտէ զիւստէ թէմիլլիկէ վէ ինթիլգամա պիւսիւք պիր մէտար տըր. Լաքին խըզմէթլէրինին, ֆէտաքարըլարընըն միւքաթաթընը եալընըլ շէննապը Ալլահտան պէքէկէրէք, նէֆաթլէրին պու կիպի ումուրը խայրիլէն հասր վէ ֆէտա իտէն քահիպլէրին խասթախանէլէրտէ չալըլմար՝ պուլուռնուլարը խասթախանէնէ հէր հալտէ պիւսիւք պիր նիլմէթ, վէ օրապընըն ինթիլգամ վէ միւքէմէլլիկէթի հազգընտա աղիւմ պիր վաթըթա օլտուղը նագապիլի ինքեաթ տըր. Եու չարթ իլէ քի, խասթախանէլէրտէ չալըլան քահիպլէրտէն միւքուլ օլան խըզմէթ պէքէկէրտիլի հալտէ, քէնտիլէրէ տէ, օ նիսպլէթտէ իլլիթտար վէ սէլահիլլէթ վէրլմէլի տիր. Հալպու քի պիլլիւմ պիւսիլիլիլէ կէօրէ, իլք տէֆա Բոյր Երանուհի Ս. Յակոբ խասթախանէսինէ գապուլ իտիլիլիլի սըրտա, միւսմալիլէլահընտիկէր պազը քահիպի ընթիլլէր թէտարթիլլէ, օրաճա ինսալալ մայրապետլէրտէն միւքէքէպ պիր հէյեթթ թէշըլ իստէնէլի, վէ պու հէյեթթ մալիսուս խասթախանէ տախիլիտէ պիր տալիլի մալիսուս պուլուռնաբազ, իլպու թէշըլմաթըն անվալը ումուլիլիսի թէնիլիլիլլըլընալը, վէ Յրանալը վէ սաիր խասթախանէլէրտէ օլտուղը կիպի, քէնտիլէնս պազը սէրթէպէ իլլիլիլիլլէ վէ սէլահիլլէթ վէրլմէնէլի իշիտիլիլլէ իլլէն, պուսլարտան հէման հիւ պիրի իծրա իտիլմէթիլ տիր. Եէօլլէ քի, Բոյր Երանուհի՝ չիտիլլէ գատար պիր ընթիլլէտէն պաշգա թէտարիլէ իտէմէմիլ, չիւքի խասթախանէնէ խնամալալմայրապետլէր թէշըլմաթընա՝ լազըմ օլան էնէմիլլէթ վէրլմէմիլ, վէ պալտաթ իշար իթտիկիլիլլէ չարթլար տա մէվգըլ իծրաթէ վազ օլուհալմըլ տըր.:

Իշիլէ, պու մայրապետլէրտէն տահա զիւստէ ճիտտի վէ ֆաալի խըզմէթ պէքէլէմէք վէ խասթախանէմիլլիլլէ իլպալ վէ ինթիլմանա պիր գաթ տահա մուվաֆագ օլապիլմէք իլլին, քահիպլէր հէյեթթիլլին թէշըլմաթը խուսուսը նագալը էնէմիլլէթէ ալընագ, վէ իծրա իծապընա միւսարաալթ օլընագ լազըմ տըր.:

Ս. Յակոբ խասթախանէսինտէն պահա իթտիկիլիլլէ սըրտա, եինէ մահալտաքարթըման մէշէսի իլէ պիր տէ սօնրատան պուս իլալ վէ օլուհան մատու ինչաթը մատտէի խաթընա կէլմէմէք գապիլ տէյիլ տիր. Պիրինիսիլ՝ առէթա մուսամա շէքլինէ կիրմիլ տիր. Սէնէլլիտէն պէրի սըրթ լազըլարընլա վազըլ կէշիլիլլէրէքէն, արթըլ պու սէնէ իլպու մէքէլէ գաթիլէն հալ օլուհուսը, խարթիլար թանղիլլիլլէ, գօմիլիլլէր վէ սաիրէ թէշըլիլլէ գըլընըլ, հաթմա հէր ալ խասթախանէնէ էքէյի պիր վարիսաթ կէթիլլէն աքարթըմանըն եաբըլաճագ օլտուղը մահլլտէքի տիւքքեանլար երգալըլըլըլ օլմաթըլա, ինչաալա պալըլաճալը մուհազգաթ ատտ օլուհալըլը հալտէ, զարիպ տիր քի, եաղըն ուղըն կիւնէլլիլլէտէ պու իլէ պալալագ շէօլլէ տուրուսը, երգալըլըլան պինալարըն իրատը տա, Ե—Յ այտան պէրի իւթէ կիլմիլ տիր. Պիւլլիլլէ քի, խասթախանէնին պու գարարըն քիմ թազմին իտէնէք տիր. Պուստան պէօյլէ տէ տահա նէ գատար վազըլթ օ պինալար ար

սապընըն խալի դալաճաղը մալլում տէյիլ տիր.:

Իքինճի մէսէլէ քի, միւթէվէֆիէ Օր. Էրանիկ հէօլէտան թարաֆընտան վախիլէթ իտիլմիլ օլան իլի պին իրա իլէ խասթախանէմիլլէտէ եէնի պիր մատուս ինչաթ մատտէնի տիր, պու տա, տիկէր պիր մուսամա օլմուշ տըր. Լաքին պու պապտէ չուրասը մուհիպի մէմուռնիսէթ տիր քի, պուսըն իլլին համա օլտուս, նէ՛ մէվճուտ օլան մատուս, եէնիսիլ եաբըլաճագ տըր տէյիլ երգալըլըլմիլ տըր, նէ՛ տէ խասթախանէմիլլէտէ պաշգա պիր գարար օլմուշ տըր. Իմտի, պու իլլիմուսամիլլէն տախիլ պիր ան էվլէլ հալլիլիլլէ թէմէնիլ իթմէքտէն պաշգա պիլլէն էլտէն պիր շէյ կէլմէք.:

ԲԱԹՐԻԳԵԽԱՆԷ ՅԱԿՍԻՍԻ

Կ-Բաթրիգիլիսանէմիլ թարաֆընտան վալիտ օլմուշ տըր.:

Ա Զ Դ
Սրբազան Գահանայապետին մերոյ ՊիՌՍի Ժ. Ի ընտրութեան և թագադրութեան առթիւ, առաջիկայ Կիրակի օր, 10 Օգոստոս ամսոյ, Աթուանիստ Ս. Աստուածածնայ եկեղեցւոյ մէջ, երեկոյեան ժամը 8 1/2-ին, Ժամերգութիւն և Գոհարանական աղօթքներ և մաղթանքներ պիտի կատարուին վան կենաց և բարօրութեան Սըրբութեան նորին.:

Կը հրաւիրուին բարեպաշտ հաւատացեալք ներկայ գտնուիլ այս հանդիսի և մասնակից ըլլալ սոյն աղօթից. Բերա, 7 Օգոստոս 1903

ՄէծՊՈՒԱ. — Ճէմաթթիւս Բօմա Գիւրսի շէրիֆիլլէ մէվճուտ օլան ընթալըլըրուհանիլլէ իծապընտան օլտուղը, վէ Բիւրսի միւշարիլլէյ հանիպինտէն հէր սըրտա ճէմաթթիլլէ հազգընտա իպրազ օլուհան թէվէճնիսիլլէ քէտէքանէ վէ խայրախանէյէ արղը չիւքան վէ ուպուստիլլէ իլլէմէք՝ հէր էրմէնիլ-գաթիլլէ իւչին պիր ֆէրիլլէ զիմէթ պուլուռնուլարը հաթիլլէ, պու ճէրէյն սընթը Պիոս Բաբա հաղբէթլէրին ումու՛մ Գաթիլլէ ուլու. Բիլիսէսինին Բիլիսի էքպէրի ըուհանիլլիլլէն ինթիլալարը, վէ ալիլլէն տախիլ Բաբալըգ թանընը կիլլին մէլլիլլէ միւսալիպիլլէ, պալտաթէք իլանա կէօրիլլէտիկիլլէ վէճիլլէ, եարընք բաղար կիւնիլ իծրա իտիլլէնէլլէ մուգարբէր օլան զիլլէթի ըուհանիլլէ, ըուհալան վէ ալալտան հէր սընթէ հալիլիլլէն իսպաթը վիճուտ իտէնէքլէրի գալիլլէն մէվճուտ տըր.:

Պիր զէմանտան պէրի անվալը սըհիսիլլին թէտալիլլէ իլլին Պէյրուլ, Չմամա վէ Գուսալ շէրիլլէ թարաֆլարընտա սէյեաթ իթմէքտէ օլան էնգարէ միւթէսիլլէ գանը ըհապիլլինտէն Գիւր. Յուլլէյ Մ. Վ. Պահապանան՝ պու ճէրէյն Տէրիսաաթիլլէ ալալթ իթմիլ օլուպ, կէլլէնէք հաթիլլէ գարթընտա էնգարիլլէ կիտէնէք տիր.:

Բիլիստէ ճէմաթթիլլէ մէրիսաս վէքիլի Գիւր. Մանուէլ Վ. Պազիլիլլէ անվալը սըհիսիլլին միւսիլլէ օլտուղը թէտալիլլէ իլլին պու կիւնէլլէտէ շէրիլլէ կէլմիլ տիր. Միւսալիլլէյն եէրինէ՛ Գիւր. Յուլլանէս Վ. Գարանիլլէն Բիլիս մէրիսաս վէքեալլէթին թալիլլին օլուհուսը տըր.:

Միւսալիլլէյն Յուլլանէս Վ.՝ զայեուր պիր քահիպ օլմաթըլա, իլպու մէմուրիլլէ թէ՛ թալիլլին չայեալը թէպիլլէ տիր.:

Ս. Ս. Գ. — Ս. Յակոբ Անիլիլլէն չուգարթութիւնը կը ծանուցանէ թէ, Բանկալիլլէ Մեծ-իլլիլլէ լրալ, Անիլիլլէն յարակից կալուածներէն թիւ 10 սուրը պարպուած ըլլալով՝ վարձու բանը ուղողներն կրնան դիմել Հոգաբարձութեան յԱնիլիլլէն, պէտք եղած տեղեկութիւններն ստանալու համար.:

Բանկալիլլէ, 11 Յուլիս 1903

ԲԱՌՆ. Մ. Վ. ՍԱՄՍՆՃԵԱՆ
Ատենապետ, ինքնորդ. Անիկ.

ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻԶ

Ս. Գրիգոր Լուսաւորիլ Ուսումնարանին ինսալալուրթիւնը պատիւ ունի ծանուցանելու մեր յարգոյ Հասարակութեան թէ իւր 1903--4 ուսումնական տարին պիտի սկսի Երկուշաբթի, Սեպտեմբեր 1(14)ին. Այս առթիւ հարկ կը զգայ յայտարարելու թէ իւր ուսումնական ծրագիրը մասնաւոր խնամքով բարեփոխած է զայն աւելի օգտաւէտ ընելու համար ընդհանրութեան և աւելի համաձայն մեր հասարակութեան պիտոյից.:

Սոյն ծրագրին համեմատ Ուսումնարանին չրջանը՝ վեցամիսէ, երեք երկամիս ընթացքներէ բաղկացեալ, այսինքն իննարագոյն, Միլլին և Բարձրագոյն, Իւրաքանչիւր ընթացքին աւարտելուն՝ յատուկ վկայագիր մը պիտի տրուի աշակերտին, մասնաւոր քննութիւնէ մ'ետքը.:

Ուսումնարանին Բարձրագոյն Վկայագիրը ստացող աշակերտը կարող պիտի ըլլան թէ՛ մայրաքաղաքի առեւտրական և սեղանաւորական հաստատութեանց մէջ մտնել, և թէ՛ Յրպանայի Վաճառականութեան, Արուստից և Ներկարգործական վարժարաններուն մէջ ընդունուիլ. Այն աշակերտներուն համար որ սահմանեալ են Համալսարանական բարձրագոյն ուսմանց հետեւելու, ինչպէս են բժշկական, իրաւագիտական, գիտութեանց, դպրութեանց ևլն., Ուսումնարանն յաւելուածական ընթացք մը ալ ունի, որուն մէջ կ'աւանդուին իւրաքանչիւր ճիւղին կարեւոր եւ զած ուսմունքն.:

Ուսումնարանին խոսարագոյն կարգին մէջ ընդունուիլու անպարտաւ աշակերտաց համար, լաւ կազմակերպութեամբ նախալրթական ընթացք մ'ալ հաստատուած է.:

Խնամակալութիւնը փափաքելով ուսումնասէր ընտանեաց դիւրութիւն ընծալելու, աշակերտաց քնդուհեղութեան պայմաններն աւելի դիւրամատոյց ըրած է, այն առաջիկայ դպրոցական տարիէն սկսեալ. Մասնաւոր անօրէնութեամբ մը Ուսումնարանը կ'ընդունի նաեւ այն արաքիւն աշակերտները, որոնք իրենց ուսումնական ընթացքը աւարտել կը փափաքին, միայն Ուսումնարանին յաւելուածական ընթացքին դասերուն հետեւելով.:

Ուշիմ՝ բայց աղքատիկ աղայքն Ուսումնարանին օգուտներէն չըրկելու համար, Խնամակալութիւնը որոշած է ճիւղաբար ընդունիլ, իրենց վարքըմը աշխատասիրութեամբը վկայեալ 10 աշակերտներ, որ առ նուազն Ուսումնարանին իննարագոյն դասընթացքին հետեւելու կարող են. Այս նպատակաւ մրցանք մը հաստատուած է, որուն կրնան մասնակցիլ աւանի փափաքողները.:

Ծնողք կրնան աջակցիլ իրենց որդիները արձանադրի առաւ համար, դիմել Ուսումնարանին Տնօրէնութեան, Բերա, Ենչիլ փողոց, թիւ 1, առին Չորեքշաբթի և Հինգշաբթի առաւօտները մինչեւ կէսօր. Բերա, 1(14 Օգոստոս 1903

Խնամակալութիւն
Ս. Գր. Լուսաւորիլ Ուսումնարանի

ԲԱՆԿԱԼԹԻՏԷ ՎԻԵՆՆԱ ՄԻԻԹԱՐԵԱՆ ՄԵՔԹԷՊԻ 47 ՆՃԻ ՍԷՆԷ

Իլպու մէքթէպ՝ 1857 տէ թէսսիս օլուհմըլ տըր. մագալիլ թալէպէն պիր թէրպիլլէ մեղմիլլէ, ալիպաղիլ վէ Ֆեմիլի թալէպէն իսպարէթ տիր. Մէքթէպին իտարսիլ՝ Վիէննա Միլիթարեանլարընէ տիրտէ պուլուռնալ, հէլլէթի մուալլիմիլլէ (corps enseignant) Միւսալարտան վէ շահատէթմալլէ իտարիլ մուալլիլլէտէն իպարէթ օլուպ, պու սէնէ 24 քիլիտէն

միւրեքքէպ օլաճազ արը: Տէրս բրօկրամը՝ շիմսիքի Իթիմի սընըֆ մէքթէպէրէ (école secondaire moderne) մախսուս վէ Ալման րէպլ մէքթէպի (Realschule) բրօկրամընա մուծապըզ արը: Լաքին պու բրօկրամ միւրեքին մէքթէպէ ինթիլաճաթը մահալ-լիէյէ ուլաուրուլուլ արը: Ինչպու մէքթէպին միւրտտէթի թաւսիլիէսինի Իթմալ Խոնի շակիրտան՝ քէմալը սուհուլէթլէ վէ պիլա իմթիհան Էլօրքանըն հէր պիլ Իւ-լումը ալլիէ մէքթէպինէ կրէրէք, թահ-սիլէ տէվլամ խոնպիլիլէր, (նասըլ քի Վի-էննատա, Զուրիցէրիատա վէ սայիլ պազը շէհրէրէրտէ օ միսիլու թալէպէմիզ վար տըր), վէ եախօս թիճարէթէ թէշէպիլիս Խոնպիլիլէր: Թէտրիս օլընան լիսանլար՝ Էրմէնիճէ, Թիւրքէ, Ֆրանսալըճա, Ալման-ճա, վէ (սօն սէնէտէ) Խնկիլիքէ տիր: Ֆը-րանսալըճալ բրաթիզ իլէ էօլընէմէք իլին շակիրտան տախիս մէքթիւր լիսանը թէ-քէլլիւմ իմթիհէ մէճպուր արըլար: Եախիլ-տան իւզէրիմտէ Ֆրանսալ Մարիսիլի իճրաի ձէգաթէր իտէճէրի տիր: պուսիլարը Խա-րի՝ խասսէթիք Բաթիստէն ձէպլ իթիլ տիր: Պու սէնէ պուլուարըն միգաթար օն պալիզ օլաճազ արը: Հէր ալ էպէվիլիէ մուգալ-հէսէլի ալըզ պիլ ձէտվէլ (Համմաւա-կալն ամնալուգալ) կէօնտէրիլիպ, պուստա շակիրտան ախիւազաճ վէ տէրսճէ ախիւլի վէ պէհէր տէրստէ ալաղը նօրար թէ-ֆէրուաթիլա գալտ ու իլարէթ օլուսուր: Պու մէքթէպլ վարս վէ բէք չօք աղաճը պուլուսան պիլ պաղչէ տէրուսինտէ օլուպ, քէնտիսինէ մախսուս հէթիմ վէ էնգալա-նէսի տախի վար տըր: 1903—1904 սէնէի թահսիլիլէ Սեպու 1) 11 հոնիւ բազար իթթէսի կիւնիւ պալախաճազ արը: Մէքթէպէ գա-պուլ իմթիհանլար՝ Օգոստ. 20 վէ 30 տա իճրա օլուսանազ վէ Սեպու. 20 տէն իթի-պարէն տէրսլէրէ մուսթաղամէն պալա-նաճազ արը: Մէքթէպին պէշինճի բաթօ-թօսու նէլը իտիլմիլ տիր: Մէքթէպ հաթ-գընտա մալիւմաթը մուֆասալէ ալմադ իսթէնէն՝ մէքթէպ Խաթաբէսինէ՝ Բազար իթթէսի, ձուսմա վէ ձուսմա իթթէսի կիւն-լէրի միւրաճաթ իտէպիլիւր:

Սէնէլիք պէտէլի, հէր մէսարիֆ տախիլ օլաբազ, կիճէլիլէր իլին 30 լիւրա օսմանի: Կիւնիւալըլիլէր իլին 20 լիւրա օսմանի վէ Խարիճիլէր իլին 10 լիւրա օսմանի տիր:

ՄիլիՏՐ

Հ. ԳԱՐԻԻԼ Վ. ՍԵՆԵՎԻՉԻԱՆ
Տերիսաւտէթ, Բաղկալի
P. GABRIEL D' MENEVICHIAN
Constantinople, Pancaldi

ԽԱՐԻՃԻԷ

ԲՈՒՍԻԱ ՎԷ ԶԱՐԹԵՆԻԱ. — Բօլի-թիլէ Գօրէսթօնտէնց զապէթաթը՝ Ագ-սաի Շարգ ալմալիլէն տախի Բէթրէս-պուրկտան ալմըլ օլուղը մալիւմա-թա իսթիհանտէն, ալմալը հազըրէտէ Բուսիա իլէ Ագսաի Շարգ մէսէլէսին-տէ ալէադատար պուլուսան հիւքիւ-մէթլէր արասընտաթի միւնասէպա-թըն զիւստէսիլլէ կէրկիլէյմիլ օլ-տուղընա, վէ մուհարէպէ ինթիլալ-լէրի բէք տէ ուզադ պուլուսմաթը-ղընա տախի վուգու պուլան պէեա-նաթը թէքիլիպ իտիլ, Բուսիանըն ա-խիլէն Ագսաի Շարգ բօլիթիգասընը իլգահ իլլէտիլիլին, վէ իլգահաթը մէքթիւրէտէ կէօրէ, Բուսիա իլէ ձա-բօնիա միւնասէպաթը՝ տօսթանէ պիլ Բալտէ պուլուստուղընը պէեանտէն սօնրա, սէօղիւնիւ ձաբօնիա ին-թիլգալ իմթիլիլէք, ձաբօնիա, Ագսաի Շարգտա պիլ մուհարէպէ վուգուլիտէ, պու Երազտէն հուսուլէ կէլէճէք չալեանը թէէսուիք նէթի-ճէլէրի տիւլիւնտիլի կիպի, տիկէր թարաֆտան Բուսիանըն տախի քէնտի

մէ՝աֆիլիէն մուսալիֆ պիլ հարէ-քէթաէ պուլուսմաթաճաղընա էմին օլուղընը տէրմիւնան իլլէմիլ տիր: Պուստան պալադա, թէքրար մէքթիւր զապէթանըն իֆատէսինէ նէգարէն, Բուսիանըն Ագսաի Շարգտա իմթի-լազ իմթիլ օլուղը իսթիլ չարէ-քէթիլ Միւսթէմիսլը Ամէրիգալիլիւ. ճէնտիլտիլիլէն տախի տէվէրան իտէն շալեա տախի պիւսու Էսսա տըր: Տիկէր թարաֆտան ինկիլիլէրա վէ Բուսիա միւնասէպաթը տախի մուհի-պի մէմուսիլիլէթ օլուպ, ֆիլհազը-գա լօրա Գրանպօրըն պէեանաթը վէճհէ, պու կիւն պիւթիլն ինկիլիլէ հալալի, ինկիլիլէրա իլէ Բուսիա պէշինտէ պիլ հիւսին իթիլաֆ մէվ-ճուս օլմասընը արզու իլլէտիլի կի-պի, Բուս Էհալիսի տախի մուգապէ-լէթէն ալնի հիւսիւաթը թալըմադ-տա տըր:

Ագսաի Շարգ մէսէլէսի հազըրէ-տա Բարիզտէն տախի շու Եօլտա եա-ղըրէօր:

Ֆրանսա մէհաֆիլի սիւսաիլիսի՝ Ագսաի Շարգտա Բուսիա իլէ ձաբօ-նիա պէշինտէ զուհուր իմթիլ օլան իսթիլաֆը քէմալը տիգաթիլէ թէս-գիլ իմթիլէ պէլապէր, Ֆրանսա, պու մէսէլէտէ ֆիլիլէն իլթիլաք է-մէլիտէ տէլիլ տիր: Հիւքիւմէթի միւսալիլէյհա ալմալը հազըրէտէ Բուսիա իլէ ձաբօնիա իսթիլաֆընը տօսթանէ պիլ սուրէթտէ թէսիլէ իմթէք թէշէպիլիսինտէ պուլուս-մաթը կիպի, զաթէն հիւ պիլ թա-րաֆտան տախի քէնտիլիլէ պէօլլէ պիլ թէքիլի պէեան իտիլմէմիլ տիր: Պուստան պէրապէր Ֆրանսանըն՝ Բուսիա իլէ ագտ իմթիլ օլուղը իմ-թիլիպ հազարը տիգաթա ալընըր իսէ, իլթուտէ Ագսաի Շարգտա Բու-սիա իլէ ձաբօնիա պէշինտէ պիլ մուհարէպէ զուհուրիտէ, Ֆրանսա-նըն պիլթարաֆ պիլ մէվգի թուլթա-մաթաճաղը տա չիւպէնիլ տիր: Ան-ճազ պու կիւն, պիլթիւն Ֆրանսալը տիլթօմաթիլը չալեանը թէէսիլի ալմալը մէլտան վիլթիլէք իլին, հէր հալտէ Բուսիա իլէ ձաբօնիա իսթիլ-լաֆընը տօսթանէ պիլ սուրէթտէ թէսիլէ օլուսմաթըն արզու իլլէմէք-տէ տիրէր:

ԱԳՍԱԻ ՇԱՐԳՍՍ ԲՈՒՍԻԱ. — Բու-սիանըն Ագսաի Շարգտա պիլ վալիի ուսուլիլիք իհտաա իլլէմիլ օլուղընը Տէպա զապէթաթը եազտըգտան սօն-րա, պու մէսէլէյէ տախի աթիլտէքի մալիւմաթը պէեան իտիլտէքի: «Ագսաի Շարգտա պիլ Բուս վալիի ուսուլի-լիլի իհտաա մաթտէսի, հէր թարաֆ-տա միւսթիլիլէ պիլ սուրէթտէ մու-հաքէմէ օլուսմաթտա տըր: Պուստա տա-լիլ օլան էմիլիսմէի իմթիլաթօրի մէալիլտէն ալալալըղընա կէօրէ, չիմիլէ գաթաթ տօղրուտան տօղրու-եա Բէթրէսպուրկտաթի նէգարէթ-լէրէ թապիլիլէթլէ իտաթէ օլուսմաթ-տա օլան Ամուր վէ Գուսնիլթօն է-եալէթլէրի՝ պուստան պէօլլէ պիլ վալիի ուսուլիլիլէ եէտը իտաթէսինէ թէսիլմ իտիլլէճէք տիր: Ամուր Էեա-լէթի, չիմիլէ գաթաթ Սիպէրիա գը-թաթնաթն սաթըլըրիտի Գուսնիլթօն է-եալէթի իսէ, Բուսիանըն Ձիւտէն քիլալալալ սուրէթլիլլէ ալմըլ օլու-ղը Լիւսուլթօն նամիմ ճէգիլէ տա-լիլիլտէ պիլ Էեալէթ տիր քի, Բօրթ-Արթիւր վէ Տէնիլ շէհրէլէր տէ պու-րաթա թապի տիրէր: Պուստան աւ-

լալըլտըղընա կէօրէ, Ագսաի Շարգ վիլալիլիլէ ուսուլիլիլէ վալի Ման-չուրի գըթաթընա եէկտիլիլէրիտէն ալըլմիլ օլան պիլիլիլիլէն ուզադ-իքի միւսթիլիլէ գըթաթտան միւրէք-քէպ օլուպ, ինչպու Էեալէթի ուսուլիլէ-նիլ վալիի ուսուլիլիլէ Բէթրէսպուրկ-տաթի նէգարէթլէրէ թապի օլմալա-ճաղը կիպի, իտաթէի միւրէքիլիլէ քեաֆֆէյի չիւպէլէրիտէ տախի ու-ֆուղ վէ իսթիլգալը թամիլ հալիլ պու-լուսմաթ, վէ Շարգի Ձիւ չըմէնտը-ֆէրիլիլէ պօեոնտաթի մահէլլէրտէ ա-սալիլ ու Էմիլիլիլիլ մուհաթադաթա մէմուրօլաբազ, տալիլէ մէմուրիլիլէ իտալիլիլտէ վէ ճիլալ արազիլտէ սա-քիլ Էհալիլիլ մէնաֆի վէ ինթիլա-ճաթընա նէգարէթ իտէճէք, վէ վիլա-լէթի ուսուլիլիլէն մէնաֆիլիլէ միւ-թէալիլիլ օլմադ իլգրէ ճիլալ տէվէթ-լէր իլէ միւզաքէրաթը տիլթօմաթի-գիլ Էհրասընա սէլահիլիլիլ օլաճազ, վէ Բէթրէսպուրկտա իմթէրաթօրըն թահթըրիւտէ պիլ գօմիսի-նը մախսուս թէշէլիլ օլուսարազ, ի-պու գօմիսիլիլ վալիի ուսուլիլիլիլ իճ-րաթըլլա Բէթրէսպուրկտաթի նէ-գարէթլէրիլ իճրաթ վէ մուսմէլա-թընըն պիլ սիւսաթտա օլմասընա տիգ-գաթ իտէճէք տիր:

Միլիթիլիլիլ. — Բուսիա Ձարը ի-լէ Ձարիցա՝ Բարիզտէ վուգու պու-լան եէր ալթը չըմէնտըֆէրի գաթա-թը միւնասիլիլիլլէ Ֆրանսա հիւքիւ-մէթիլիլէ պիլ նամէլի մախսուս իլէ պէեանը թապիլիլէ իմթիլիլէ տիր: Սըպիլա գըալընը պիլաթէրիլ Բը-րէն Արաթիլիլ Սըպ օրտուսընը ու-սուլիլ գօմիսիլիլլընընա թալիլիլ օ-լուսմաթը թէքիլիլ օլուսուր:

Բաթա հազըրէթլիլիլիլ պիլիլիլիլ կիլիլիլ կէլէճէք սեպաթիլիլիլիլ նէլը իտիլլէճէք տիր:

Օնընը Պիս հազըրէթլիլիլ Ֆրան-սանըն վաթիլիլիլ նէգալիլիլիլ սէ-ֆիլիլ Մ. Նիլգաթ իլէ ուզուս միւս-տէթ միւսաթաթ իտէրէք, Ֆրանսա հազըրէտաթի հիւսիլաթը սամիմա-նէսիլիլ պէեան իլլէմիլ տիր:

Իմթիլաթօր Ֆր. Թօղէֆ հազըրէթ-լէրիլիլ վէլաթէթի տէվրի սէնէսի միւնասիլիլիլլէ պիլթիլիլ Ալթիլիլիլ վէ Մաճար մէմալիլիլիլ տէ վէ ճնէ-պի բաթիլաթիլթընտա մէրասիլի մախսուս իճրա իտիլիլ տիր: Իմթ-վիլիլիլ Վիլիլիլիլիլիլ սէրալընտա վէ-րիլիլ զիւսաթէթտէ, քէնտիլ տօսթը վէ միւսթըրէպ միւսթիլիլիլ օլան իմթ-րաթօր Ֆր. Թօղէֆիլ սըհէթ ու ա-ֆիլիլիլ իլիլիլ սամիմանէ սէօղլէր իլէ իտաթէի ագտահ իլլէմիլ տիր: — Բու-սիա Ձարը իլէ Ձարիցա տախի՝ Թօ-րիլիլիլ ըսթաթիլիլ եազըրէտա, Ալթ-թիլիլիլ Մաճար սէֆարէթի ալթալէ միլիլիլիլ Բըրէն Հօնիլիլիլ-Շիլիլիլ-ֆուրթըր գաթաթը մախսուսլարընտա թաթաթա տալէթ իմթիլիլ տիր: Ձար՝ Ալթիլիլիլ իմթիլաթօրըն սըհէթիլ-նէ իտաթէի ագտահ իլլէմիլ տիր:

Իւմպէրէլիլիլ տալաթընտա միւս-տալիլ ուսուլիլ Մ. Պլօնտէլ՝ չըգալ չարշէնպիլի կիւնիլ իտաթաթնալիլիլ օլուսմաթ, վէ պու սըրաթա մազնուս-լարտան թէրէք՝ պիլտտէֆաթ սէօղիլ-քէսիլ տիր: Մ. Պլօնտէլ՝ նէ՝ միլ-եօնլարըն, նէ՝ տէ Գրօֆօրտարըն ա-լը օլտուղընը պէեան իլէ, Իւմպէրէ-լիլիլ հիլլէքաթալը իմթիլիլիլիլ, վէ սալիլիլ քեաթըլաթ գուլաթնաթըլա-րը իլիլ միւսթիլիլ օլտուղըլարընը

սէօլլէմիլ, վէ Իւմպէրէլիլ իլէ Տօրիլ-եազըլարըն տիւլարը միւսաթաթ օլմա-լարընը թալէպիլիլիլ, նուլիլընա իսթաթ մէքթիլ տիր: Միւսաթաթա վէ-քիլիլ Մ. Լապօրի, ճէվապէն իրաա իլ-լէտիլիլ նուլթ գընտա, Գրօֆօրտար իլէ միլեօնլարըն մէվճուտիլիլիլ էսրալընը հէր նէ գաթաթ թէրէք իւմպէր քէն-տիլիլիլ պիլտիլիլիլ իսէ տէ, պու Էս-րարըն մէլտանա չըգաթըլմաթը վազ-թը միւնասիլիլիլ՝ քէնտիլիլ (Էանիլ թէրէք) քէնտիլիլիլ իտալէր վէրմէ-տիլքէ, մէքթիլ Էսրարըն գահիլէ ձը-գաթաթաթաճաղընը պէլան իմթիլ տիր: Մ. Լապօրի՝ նուլթընա տէվաթ իտէրէք, Գրօֆօրտար՝ վաթաթէր-վէրան նազարընտա մուհիլիլ թահ-գիլ պիլ իսթ թալըմալարըլա պէ-րապէր, թէրէքիլիլ՝ պու մէսէլէ հաթ-գընտա սէօլլէպիլիլիլ՝ զանն օլուս-տըղընտա զիւստէ միւսթիլիլ պու-լուստըղընը իֆատէ իմթիլ, վէ պա-տէնու, պու իսուսուստա գաթուս նա-զարըլա հիլլէքաթալը պուլուսմա-տըղընը իտաթա իլլէմիլ տիր:

Միւսաթիլիլիլիլ միւսաթաթա նուլթ-գընըն տէվաթը իլթէսի կիւնէ թաթ-լիլ գըլընմիլ տըր:

Ինչպու մուհաթէմիլիլ պու ագաթ իսթաթ պուլաճաղը սէօլլէմիլիլիլ տիր:

Բուսմաթիլիլ պալ վէքիլիլ Վիլիլիլ-նաթա Ալթիլիլիլ իտաթիլիլ նազըրը գօնթ Կօլուսթիլիլ իլէ բէնչչ. կիւնիլ ուղուս պիլ միւսաթաթ իմթիլ տիր: Ալթիլիլիլ իմթիլաթօրըն գօնթ Կօ-լուսթիլիլ իլէ պիլիլիլիլ Բէլլիլիլիլ կիլթիլ տիր:

Ինկիլիլիլիլ պալ վէքիլիլ սապը-գը լօրա Սալիլիլիլիլիլ իւմիտիլիլ հալտէ իտաթա օլտուղը թէլիլիլիլ իտաթիլիլիլիլ տիր:

Ալթիլիլիլ իմթիլաթօրընը եազընտա Բօմաթ զիւսաթիլ իմթիլիլիլ իլլէմիլ իլլէ միւսաթէրաթա կիլիլիլիլ տիր: Պու պապ-տէքի միւսաթէրաթըն մուսաթաթիլիլ պուլաթ իլգրէ օլտուղը, վէ օնընը Պիս Բաթա հազըրէթլիլիլիլ իմթիլաթօրը միւսա-թիլիլիլ գաթուլ իտէճէկիլ Վիլիլիլիլիլ իտա-պէր վէրիլիլիլ:

Շէհրի մէքթիլիլիլիլ ալընա թէլիլիլա-ֆա նէգալիլիլ, ինկիլիլիլիլ գըալը օգս. 30 տալիլիլիլիլիլիլ օլաճազ, վէ սեպու. 35 գաթաթ օրաթա իգաթիլ իտէճէք տիր:

Նիւ-Եօրգտան թէլիլիլիլիլ պիլիլիլիլ տիլիլիլիլ կէօրէ, Ամթիլիլիլ տօնաթաթաթ միւ-րաթընտան իճրա օլընա մալիլալար միւ-նասիլիլիլիլ, իլիլիլ ճիւմիլ Բիւմիլ Մ. Բուգ-վէլթ՝ քէնտիլ վաթօրը մախսուսընտա պիլ զիլաթիլ վէրմիլ, վէ պու Էսսաթ պիլ նուլթ իրաթ իտէրէք, Ալմաթիլ, Ինկիլ-թէրա, ձաբօնիա վէ Բուսիա տէվէթլէ-րիլիլ շէրէֆիլիլ իտաթիլ ագտահ իլլէմիլ, վէ ինկիլիլիլիլիլիլիլիլիլիլ սէֆարէթի-նէ մէսուս կիլգ պալը Տէգիլիլիլ տալիլ, ճէվապէն իրաթ իլլէտիլիլ նուլթաթա՝ իլի-սի միւսաթիլիլիլիլ սըհէթիլիլ իտաթիլ ագ-տահ իմթիլ տիր:

Ձիւտէ պիլ իսեան զուհուրիլիլիլ գօր-գուլտըղը Բօրթ Արթիլիլիլիլ թէլիլիլիլիլ իտապէր վէրիլիլիլ:

Ֆրանսա պահիլիլիլ նազըրը Մ. Բէլթա-նըն՝ մաթուլաղէլ Տընիլ նամ մուսլիլիլ իլէ բէսթ իգաթիլաթը՝ կէլիլ կիւն Բարիլ-տէ իճրա օլընմը, վէ պալ վէքիլ Մ. Գօմպ չալիլ օլմը տըր:

ԹԻՎՃԻՀԱԹ

Էնգարէ վիլալիլիլ իսթիլիլիլ մահաթէսի ճէվա տաթիլիլիլ իսեա-սէթիլ իսեաթաթիլիլիլիլիլիլ վիլալիլիլ իսթ. մահաթէսի միւստաթիլ ուսու-

միտի Խումայի Հաղաբ պէյէ, Խիւտաւ. վէնտիկեար վիւայէթի Խաթ. մահ. քէ-մէսի միւտ. ուսումիւիկի' Հալէպ վի-լաեթի Խաթ. մահ. քէմէսի միւտ. ու-մուսի սապլըգը Թէվֆիգ Էֆ.յէ Թէֆ-վիգ. Պապը Սէրասքէրի մէքթուպի գալէմի միւտիւրի Ալի Րիզա Էֆ.յէ ու-լէա Էվլէլի, Եանիա նուֆուսապլըը Միւհիտտին պէյէ ուլէա սանիսի, Պէյ-րուլթ միւթէպէրանընտան Էմին բա-շանըն մախտումը Գէմալ պէյէ միւ-թէմաիդ րիւթպէլէրի Թէվէհի. Մէա-րիֆ նէգարէթի Թէֆթիլ վէ մուսյ-եհնէ հէյեթի սապլըղընա՝ Տար իւլ մուսլիմիյն Թարիա մուսլիմի Ազմի պէյ թայեհին. Մազաւը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուսումիւն տախրէսի րէի-սի՝ Թէֆթիլի ասքէրի գումիսիօնը ու-գասընտան ֆէրիգ Ահմէտ Աֆիֆ բա-շանա մուրասսա Օսմ., Տէօրուլէնիւ-օրտու բիւտէ նիզաթի 8ինճի ֆըրգա գումանտանը ֆէրիգ. Հիւսէյին Հիւսնի բաշանա Աինճի Սէն. Պէյրուլթ միւ-թէպէրանընտան Էմին բաշանա Չնճի րիւթպէլէն Մէնիտի նիշանլըը իհ-սան ալուրուլմուշ տըր:

ՏԱԽԻԼԻԷ

Տիւն, սէլամըզ ալալընը Թէմալա իթ-մէք իւղըն, Ֆրանսա սէֆիւրի իւլէ սէֆարէ-թին իթնճի Թէրճէմանը, Բուսանիա սէ-ֆիւրիյէ պաշ Թէրճէմանը, Եունան սէֆի-րիյէ միւսաֆիւրէթէն չէրիմիդտէ պուլընտան Եունան գրալընըն սէրայ միւտիւրի վէ պիւր եալէրի, Ալմանիա մասլահաթիւզարը, Ալմանիանըն Աթինա սէֆիւրիյէ գէվէնի, Տիւլուըն ուսումիւյէ մէնիսի իտարի րէյի-սի Սըը Պապինկթըն Սալաթ վէ մախտումը վէ պաղը միւթէպէրանըն Էնանիպ մահալը մախտուսէտէ պուլընտուշ. վէ ինճալ ի-տէնլէր՝ պիւլ վաւըթա նախի իթիֆաթը Ենիֆիւրի օլմուշար տըր:

—Սէլամըզտան սօնրա, Ֆրանսա սէ-ֆիւրի սուրէթի զայրը ինսիլէտէ հուղուըն հաղըթի Բաթիյահիյէ գապուլ օլմուշար տըր:

—Պու սէնէ տախի 12 նէֆէր Բուսնօ-ճուղընըն մէքաթիպի ալիէյէ մէնճանէն գապուլլէրի Էմր ու ֆէրման պուլընտուշ տըր:

—Վիւայէթիւրտէ պուլընտան պէտէլիէ թապիպիւրի մասալարընըն մուսթապալմէն Թէնտիյէսի, վէ պուլտան պէօյլէ աթըպ-պար միւսալիէյիւմիւն մասալարընը վէր-մէնէն պէլէտի րէյիպէրիյին Էվլէլա մասա-լարընըն նըսթը քէսիլէրէք, Թէվպիլիւլէրի, վէ Թէքէրիւրիւ հալիսաէ հաղըլարընտա մուսալիէյի լաղըմէ ինճա գըլընաճաղը ի-նճալ իտէնլէրի իւար օլմուշար տըր:

—Ալմութիւնըն Տէրիսաստէթ սէֆարէ-թի աթալէ միւթիւրի տիւն Սօֆիանա կիթ-միշ տիւր:

—Բրէնա Ֆէրուսնանտ Բուսնօ օգու. 20-տէ մախտուլարըլլա պէրապէր Մաճարիս-թանտան Սօֆիանա ալմութ իտէնլէր տիւր:

—Գոսօվա վիւսեթիւնտէ ալըլաճաղ մէքթիւլէրէ գալըլըն օլմաղ իւղըն Բրիւ-թինէ, Բիւրգէրին վէ Իքէք սանճաղարըն հիսսէի մէարիֆինին քեսմիլէն մահլէլէրինէ Թէրքի ֆէրման պուլընտուշ տըր:

—Տար իւլ իտարա տըլընաճաղ 300 չօ-ճուգ, Մէարիֆ նէգարէթիւնտէ Թէնլի օ-լընտան գումիսիօնը մախտուստա գուրա քէ-չիտէսիլլէ գայտ վէ գապուլ օլմուշար տըր:

—Ալմութ վիւայէթիինին 316 վէ 317 սէ-նէլէրի պէտէլաթը նաղաթիսինին՝ 319 սէ-նէսի նիւսեթիւնտէ գայտար պիւր ճէգա թահ-սիլի գարաքիլի օլմուշար տըր:

—Ճիւլուըն Հիւսանիա եվլի մախ-սուսընտա սալը վէրիլէնէք մահպուլարըն տէֆթիլի թանդիլ օլմուշար իւղըն տիւր:

—Ճէմիլիէթի Բուսուլմիյէ րէիսի Սիւ-քէյա պէյ՝ բէնչէնպիս կիւնիւ Գալաթա

կէօմիլիկիւնաէ ինրաի Թէֆթիլաթ իթմիշ տիւր:

—Գոնիա-Էրէյլի իսաթթըն պօնընա թէ-սասիւֆ իտիւլ, իսթիւլաթը լաղըմ կէլէն տարալիսին իսթիւլա իտէն մուսալիէսին ինրայէ մէմուր հէյիլթ՝ պու կիւն Գոնիա-նա միւթէվէնճիհէն հարէքթի իտէնլէր տիւր:

—Խիւտալիէնիկիւր վիւայէթիլլէ Իզ-միտ, Պիկա վէ Չաթիւլաճա սանճաղարըն Թէֆթիլաթընա մէմուր օլման Մուսթաֆա վէ Նէնիպ պէլլէր՝ Պրուսանա մուվասթ-լէթիլէ, իսթիւր վաղիֆէյէ պաշալմըլլար տըր:

—Պէլլէրգա վէ Եունան սէֆիւրիլլէ Ալմանիա վէ Սըրպիա մասլահաթիւզար-լարը բէնչէնպիս կիւնիւ իտարիճի նաղընը հաղըթիլլէ միւսալաթ իթմիշլէր տիւր:

—Կէլէն բաղար իթթիսի կիւնիւ Աթինա Օսմանը սէֆարէթի մասլահաթիւզարըն Եունան պաշ վէթիլլին զիւսարէթ իթմիշ տիւր:

—Բուսնի վիւսեթիլլէրի միւթէթիլի ուսումիսի Հիւսնիյին Հիւմի բաշա՝ չըգան բաղար աղաւմը՝ մախթիլլէ Մանասթըրա վաւը օլմուշար տըր:

—Եունան պաշ վէթիլլէ Էնէպի սէֆիւր-լէրիլլէ միւսալաթընտա, Պուլկար էրպաղը ֆէստաթըն հարաքաթընը չէտիտէն մուս-խէզէ իտէրէք, էլընա ֆըրգալարընըն մահլէր իլին հիւթիւմէթի Սէնիէնէ իթթի-լաղ օլմուշար թէսապիւրի միւսալիէյի մէտէ իթմիշ, վէ էրպաղը ֆէստաթըն հաղընտա տիւլարըն ճէգա օլմաղալարընըն պէտան ի-լէմիշ տիւր:

—Իթնճի օրտու գումանտանը միւշիւր Արիֆ բաշա իւլէ մէքիւր օրտու ֆէրիգէ-րինէ սէլամը Շահանէ Թէվլիլ օլմուշար տըր:

—Խիւսնիւ օրտու գումանտանը միւշիւր իտարի բաշա սէյաթ ֆըրգալար գումանտա-նը ֆէրիգ Միւլէյման բաշա վէ Սէլանիք միւթէթիլլէ իւլէ պիւրիլլէտէ Մանասթըրա միւթէվէնճիհէն Սէլանիքտէն հարէքթի իթ-միշլէր տիւր:

—Պուլտան Էվլէլ Շարգի Բուսնիլլէ վէ Պուլկարիսիսի ֆիւրա իթմիշ օլման պա-ղը մահլէլլէր էնալիս, նախիմ օլարաթ, Էն-նէ Էվլէլլէր հէրէրիլլէն ալմութիլլէ, իւ վէ կիւնէլլէրիլլէ մէշըն օլմանա պաշալմը-լար տըր:

—Չաթըն հաղըթի Բաթիյահի թարա-ֆընտան քէլիտէ պուլընտան թէպիլլէ թէ-լէկաթընա ճէվապէն, Ալմութիւ իտէրա-թօրըն ճանիպիլլէտէն պա թէլէկաթ պէտանը թէլէքթիւրաթ օլմուշար տըր:

—Սէլէգուսնի միւթէթիլլէտէ պուլընտան Ալմանիա սէֆիւրի թէմալիլլէ քէսպի աթի-լէթ իթմիշ օլմուշարընտան, կէլէնէք բաղար իթթիսի կիւնիւ չէրիմիլլէ վաւը օլմաճաղ տըր:

Ալաֆրանիկա օգուստոնը 17նճի կիւնիւ, Ալմանիա իտիւ. վէ իտէրաթիւրաթ Վիւ-հէլմուսէտէ պուլընտաղարըն սըրաստա, քէ-գալիք չէրի մէքթիւրտէ պուլընտան սէֆի-րի միւսալիէյիլլէ Էյոյլէ թաալմընա տալլէթ իթմիլլէր տիւր:

—Ալմութիւտա պա իրաւէի սէնիլ պիւր ֆիլիէթիւնտէ վէ պիւր էյիլիսա աւալարըն ին-չա օլմուշար տըր:

—Մանասթըր վալիի ճէալիս Հաղիմ պէյ հաղըթիլլէր մահլէլլի միւսալիէթիլլէ վաւը օլմուշար տըր:

—Մ. Կ. Օպուսն օլմ. գումանտան Պէր-թէ՝ պու կիւն հարըն Սիւրաթ գաթարըլա Բարիլլէ կիւնէնէլլէր տիւր: Մ. Կ. Օպուս-նօ, հաղընտա, Օսմ. պահապընըն, հէնի միւտիլի ուսումիսի Մ. Տըֆէլ իւլ Տէրի-սաստէթիլլէ ալմութի իտէնլէր տիւր:

—Օսմանը պանդասընտա հըֆի իտիւ-միշ օլման 7500 լիւրալը ալմութի սիքթէ-լէրին Չարպիլանիսի ալմութի զը լըք լէ ի-քիլիք սիքթէլլէ թահվիլ իտուսուընա իրաւէի սէնիլ չէրիֆարուր իլլէմիշ տիւր:

—Էլթալման բաղաթ էթիլլէթիլլէ իւլէ կէթիլլէրի վէ չօք տէֆա սընէթի մուղըր մաաթէլլէրի հալի օլման չիւլէր հաղըն-տա թէտալիքաթը լաղըմէնին ինրապըլա,

սընէթի մուղըր օլմուշարըն սաթըլընըն մէնիլ տախիլի ալմութիլլէ ինճալ իտէնլէրէ Էմր օլմուշար տըր:

—Սիւլաւաթ, Ճիւլուըն Հիւսանիա միւսաթի կիւնտէ պիւր սէրիլ ալըլաճաղ տըր: Սէրկիլին թաղսիմաթը պէր վէնճ ալի օլմաճաղ տըր: 1. Մաալէն վէ սէնալիլ տա-յիլ էլիս: 2. Բէրէսթիլ, 3. Էլպիսէլլէր, 4. Մահալաթըն զիւրալիլ վէ 5. Չիֆթի հալվաթաթը:

—Պու սէնէ Աստանա վիւսեթիլլէտէ հուպուպաթ մահալըն հէմ պօլ, հէմ էյիլ օլմուշար Եիւսի պուլաթալ ֆիւլաթը 16-17 զընը տըր: Բաթուգ մահալընըն տախի էյիլ օլմաճաղը իտալէր վէրիլիտիւր:

—Սու գումիսիօնը՝ կէլէն կիւն իթէքար իթթիմա իտէրէք, չէրիմիլլէ կէլէն 60 լիւ-լէ սուտան 7սինի չէլմէլլէր, 10ընը սօ-գաղարըն սուլանաթընա, վէ հիւսնիւ տէ միւսալաթ մահլէլլէրէ հասը իթմիլլէ գարար վէրմիշ տիւր: Ինճալ իտէն Էնէլլէր, 20,000էր զը. սարֆըլա, թաշ չէլմէ-լէր, վէ սուլարըն թաղսիլի իլլին տիլէր չէլմէլլէր իւլէ իտալիլլէր ինչա իտիլլէք, վէ մահալը միւսալիլլէթիլլէ սու կէսնաթ-մէք իլլին, Եէրէ-պաթան թարաֆընտաթի սու իտալիլլէրի թէտաղ օլմուշար տըր:

—Խիւսնիւ օրտու գումանտանը Հաճի իտարիտիւր բաշա հաղըթիլլէրի Սէլանիք վիւայէթիլլէտէ Եալըլաթ բօսթախանէսինտէ գուլանըլմաթ իւղըն պիւր վէլլէթիլլէ ին-տա իթմիշ տիւր: Սէրվէթ զաղէթաթը իւլ տէֆա օլարաթ Օսմանը բօսթախանէսինտէ վէլլէթիլլէ գուլանըլմաթըն պէտան ի-տիւր:

—Պիւր վաղըթաան պէրի Սէլանիք, Իզմիլ վէ սաթի չէրիլլէրի քէնիլ թէնէգ-ղիւս վաթարալըլա կէղմէթտէ օլման մէշ-հուր պարօն Բօլլիլ իւլէ գէվէնի վէ գըլըն Անիօրաթ տախի կիւնէլլէ, պիւրիւլլէ մանասթըրալըն զիւսարէթ իթմիլլէր վէ հէտիլլէր վէրմիլլէր տիւր: Եալընը պիւր մանասթըր վէրիլլէ հէտիլլէր գապուլ իթ-մէմիշ տիւր: Սէլանիքտէ մասալա պարօն Բօլլիլ պիւր սինալիլա ինչաթը իլլին 400 ինիլիլլէ լիւրաթը վէրմիշ, վէ Մ. Բօլլիլ տէ ֆուգարաթա թէվիլ օլմուշար իւղըն 5000 ֆր. իտիւ իլլէմիշ տիւր:

Միւսալիլլէյիլլէ տիւն չէրիմիլլէ վա-սըլ օլմուշար տըր:

—Գընալընտաա Ռուս գըլըլարընա մախտուս պիւր Եթիլլիսանէ վէ րահիպէլ-լէն ալիտ պիւր մանասթըր ինչաթըն՝ Ռուս բաթիլլէ իտէնլէրէ գարար վէրմիլլէ տիւր:

—Ռուսիա սէֆարէթիլլէն թէրէք նաւ մախթիլ վաթարըն՝ չարէնպիս կիւնիւ Գարա-տէնիլլէ կիթմիլլէ տիւր: Մէքթիւր սէֆինէ՝ բէնչ-չէպիս կիւնիւ էյոյլէտէն սօնրա Տէրիսաս-տէթիլլէ ալմութի իլլէմիշ տիւր:

—Մախթիլ իւլ Աղըլ Վալիսի Հասան պէյ Էֆ. հաղըթիլլէրի հաղընտա մա-հլլիլ միւսալիլլէթիլլէ միւթէվէնճիհէն հա-րէքթի իտէնլէր տիւր:

—Ալմանիա սէֆարէթիլլէ Գարաթէյիլլէտէ Օսման աղա մահլէլլէտէն պիւր Ալման մէքթիլլէ թէլլէսիլլի իլլին հիւթիւմէթի Սէ-նիէնտէն միւսալաթա իսթիլլէ իթմիշ տիւր:

—Բարիլ Օսմանը սէֆարէթիլլէ մապա-հաթիլլէր իտարիլլէ նաղըրը Մ. Տէլ-գասէ իւլ միւսալաթ իթմիշ տիւր: Սէրվէ-թին պէտանընա կէօրէ, Մ. Տէլգասէ՝ Ռուսիլլէ վիւայէթիլլէտէ ինճա իտիլլէ իս-լահաթըն մէհաթիլլէ սիւսալիլլէտէ մէմու-նիլլէթի ուսումիլլէրի մուսիլ օլմուշարըն ի-ֆաթէ իլլէմիշ տիւր:

—Բէթրէպուրիկ Տար իւլ ֆիւսնընտան 150 չալիլլա վէ 2 մուսլիմ՝ Չար նիգօլա վաթարըլլա բէնչէնպիս աղաւմը չէրիմի-ղէ կէլմիլլէր տիւր: Միւսալիլլէյիլլէ չէ-րիմիլլէն չարիւնը թէմալա մահլէլլէրի կէղմիլլէր տիւր: Ալի վաթար իլլէ պու կիւն իթիլլէ կիւնէնէլլէր տիւր:

—Պէյրուլթ վիւսեթիլլէտէ բօլիս վէ Ժանաթարալարըն միգաթըն արթըրըլաճաղ տըր:

—Ուրֆաթա տախի գօլըրա զուհուր իթ-միշ օլմուշարտա իլլէթին սիւսալիլլէրի մէն իթմէք իւղըն թէլլէտալիլլէ միւսալիլլէրի իթթիլլէտա օլմուշարըն Հալէպ վիւսեթիլլէ տէն մահլէլլէն էմր օլմուշար տըր:

—Գօլէրանըն կիթմիլլէ աղալմաթա օլմուշար Հալէպտէն պա թէլլէկաթ իւար գը-լընմը տըր:

—Թարապուրըն Շամա հաղըն Արվաթ

նամ քիւլիւք սաստան կէլիլլէրէ գարըն Սընիլէ մէլլիսինին գարալըլա 10 կիւն գարալիլլէն գումուլլէ տիւր:

—Եունան հիւթիւմէթիլլէ Թարապուր Շամ իլլէ Սէյտա արապիլլէտէ սէլալիլլէն կէ-լիլլէրէ գարըն 48 սաթ զարալիլլէնա գօլմը տըր:

—Պէյրուլթ իլլէ ճէպիլլի իւսնա հու-տուլարընտա գալաթըլըլը մէն իթմէք իւղըն 30 նէֆէր ալապիլլէնէք իթի գարա-ղօլիլլէն ինչա օլմուշար տըր:

—Տիւն կիւնէ սաթ Չաթ Պէյօլլուստա Աղա ճալիսի գարընընտա Պաղէլի հա-մաթըն քիւլիլլէն պաճաթընտաթի գրուլար իթթիլլէտա վէ Պէյօլլու իթթիլլէ թապու-րըլա մահլէլլէ թուրուպալարըն Եթիլլէմիշ իսէ տէ, ալմէլլէ պաճաթըն ալմընտա պու-լուսան ալմը վէ գուրը գալմէնի սիւք-քանալարընըն չաթընտա իրալիլլէ իլլէմէք-լէ, մէքթիւր տիւքքանալարըն չաթըն գըսմէն միւսիլլէրէ օլմուշար հալմէ պա-թըրըլմը տըր:

—Կէլէն կիւնէ Պաղաթ-իլլէտէ Բաղար-պաղընտա մանիֆաթընտա Օնիկ աղա-նըն միւսալիլլէրէն իւսալիլլէ իթթիլլէ իս-նէտէն Եանիլլէ գուհուր իտէրէք, մէքթիւր իսանէնին հարըն Եանիլլէ տըր:

—Թուգ իւլլէր Օլարաթ Ֆուլաթա Պաթուլա կիթմիլլէ օլման պիւրիւք պիւր Եունան Եթիլլէ կիթմիլլէ ֆուրթուսաթ թուրթուարաթ բարալալանմը տըր: Թալ-ֆաթը գուրթուլմուշ տըր:

—Կէլէնտէ Պաղաթ-իլլէտէ Պէլլէտէ իս-նը ալմընտա պուլուսան պիւր արապաճը տիւքքանալարըն Եանիլլէ գուհուր իտէ-րէք, 12 տիւքքանա վէ մէքթիւր իսան Եանիլլէ տըր:

—Եալիլլէ չէրիլլէ պիւր պշ. սաթ ու-գաթա, պիւր տէր իլլիստէ, Անասթըր տէ-միւր Եիւլ ալմէլլէտէն պիւրիլլէն նաղը պու-լուսմը տըր: Մէրգուլ, 20 կիւն Էվլէ իլլիստէն չըգարըլլա, օ աղաւմը գէվէն-սիլլէ միւսալաթա իթմիլլէ, վէ օնտան պիւրի մէլլէտա չըգարըլլա տըր: Վուգուլաթըն ճիւսեթիլլէ մի, Եօղաթ թէլլէթի նէֆա մի օլմուշարըն աղալաթ իլլին թահաղաթ ին-րա իտիլլէտէ տիւր:

—Բոստանա հաղըլարըլլա կէօրէ, պի-րի գաթըն վէ իւլիլլէ չօնուգ օլմաթ իւղըն տըր: Եիւլաթ 17 քիլի պուլուսան պիւր սան-տալ՝ Գուլ-պուրըն թարաֆընտա չիտաթիլ-լի պիւր օլտա րիւզիլլէտէն տէլլիլլէ-րէք, Էրթէթիլլէ իտէնլէրէ գուրթուլմուշ-լար իտէ տէ, հալմիլլէ օլման գաթըն իլլէ չօ-ճուգլար պօղուլմուշար տըր:

ՕՍՄԱՆԸ ՊԱՆԳԱՍԸ

1890 սէնիսինին 100տէ 4 ֆալիլլէ Գօն-սիլիլ թահվիլաթը Օսմանիլլէրին 1897 Սեֆթիւթիլլէտէ միւսալիլլէրի հըրու իթմիշ օլման 15 ն. լը գուրթուլարը թէլլէտէ օլմուշար իւղըն ՕԳՈՍՏՈՍ 31 Սեֆթիւթիլլէ Բեր 13է գաթար թաղսիլլէ օլմուշարը-լարը հալմէ, պաթթալ սատ օլմուշարը-լարը թահվիլաթը մէքթիւրէ հալմիլլէրին իսան օլմուշար տըր:

Տէրիսաստէթ, 13 Օգոստոս 1903

* Եիւլաթ 4 ֆալիլլէ Գօնսիլլէտէ իս-թիլլէրաթը թահվիլաթըն 1903 Օգոստոս 1(14տէ քէլիլլէ օլմուշար 27նճի գուրաթըն-տա ալմութի օլման նուսիլլէրըն ճէտվիլի տիւր:

601տէն	650	116601տէն	116650
8301 »	8350	122451 »	122500
8351 »	8400	128751 »	128800
10601 »	10650	130701 »	130750
22041 »	22100	152401 »	152450
22451 »	22500	169151 »	169200
24001 »	24050	169501 »	169550
24651 »	24700	190701 »	190750
26001 »	26050	197301 »	197350
44851 »	44900	198701 »	198750
46851 »	46900	200101 »	200150
51351 »	51400	200701 »	200750
54701 »	54750	202701 »	202750
59151 »	59200	204551 »	204600
64951 »	65000	207851 »	207900
78701 »	78750	211351 »	211400
97701 »	97750	212551 »	212600
107051 »	107100	219101 »	219150
109951 »	110000	224401 »	224450